

РІЧНИЙ ЗВІТ 2025

01.01.2025–31.12.2025

ЦЕНТР БЕЗПЕКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «СЕНСС»

ЗМІСТ

1. Місія та завдання організації	3
2. Послуги, які надає організація	3
3. Основні досягнення	4
4. Організаційна структура	11
5. Основні сектори, де працює організація	12
6. Основні проекти виконані за звітний період	12
7. Інформація про нагороди, подяки	13
8. Інформація про партнерів (коаліції, мережі, рухи)	13
9. Інформація про донорів	16
10. Організація практики та стажування студентів на базі CENSS	16
11. Контактна інформація	17

1. МІСІЯ ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Діяльність Центру безпекових досліджень «СЕНСС» покликана надати розуміння загроз та запропонувати рішення, які зможуть покращити якість політики безпеки, сприятимуть розвитку демократичних інститутів, подоланню вразливості суспільства та формуванню стійких, згуртованих громад.

Місія:

Ми аналізуємо загрози та розробляємо рекомендації, пропонуємо рішення та надаємо інструменти в питаннях безпеки, попередження і врегулювання конфліктів, запобігання радикалізації суспільства, просування миру як глобальної мети. Ми допомагаємо державним органам, міжнародним урядовим та неурядовим організаціям, іншим зацікавленим суб'єктам забезпечувати захист демократичного ладу, державного суверенітету, життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод.

Мета:

надати інструменти та методологію для:

- покращення якості політики безпеки;
- забезпечення захисту демократичного ладу, державного суверенітету, життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод;
- попередження та врегулювання конфліктів;
- посилення спроможності органів влади різних рівнів реагувати на загрози в сфері безпеки;
- сприяння миру та безпечному демократичному світу.

2. ПОСЛУГИ, ЯКІ НАДАЄ ОРГАНІЗАЦІЯ

Працюючи на перехресті різних дисциплін та тем, ми:

аналізуємо загрози;
розробляємо рекомендації;
надаємо методологію і проводимо навчання;
пропонуємо покрокові рішення;

консультуємо з різних аспектів безпеки — політичного, економічного, соціального, екологічного, військового, інформаційного;

реалізуємо проекти і заходи, спрямовані на підвищення спроможності урядових та неурядових організацій забезпечувати захист демократичного ладу, державного суверенітету, життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод.

3. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ

Протягом останніх п'яти років команда Центру безпекових досліджень «СЕНСС» системно працює у сферах аналітики, консалтингу, просвітництва та методологічної підготовки. Головна мета діяльності полягає в реалізації заходів із посилення національної та міжнародної безпеки у тісній співпраці з українськими й закордонними партнерами. Діяльність Центру спирається як на підтримку міжнародних донорів, так і на власні ресурси організації.

Фундамент сьогоднішніх досягнень був закладений ще у 2019–2020 роках, коли експерти СЕНСС здійснили цикл досліджень у сфері попередження та врегулювання конфліктів. Із використанням інструментів OSINT та власного програмного забезпечення, було проаналізовано стан стійкості українського суспільства та ідентифіковано елементи крихкості, які могли бути використані зовнішніми акторами. Це дозволило оцінити рівень соціальної згуртованості в різних регіонах України та сприяло вирішенню низки конфліктів на місцевому рівні. Спираючись на ці дані, у 2021–2022 роках організація розробила унікальну методологію виявлення та врегулювання конфліктів, успішно реалізувавши проекти з підвищення стійкості територіальних громад. Ключовим результатом стало навчання представників громад застосуванню цієї методології та спеціального програмного забезпечення.

Крім того, експертами СЕНСС здійснювалось постійне висвітлення питань російсько-української війни та геополітики з власною аналітикою на телевізійних каналах «Еспресо», «Прямий», «Суспільне», «Україна», «Київ», «Апостроф», «4 канал», «Вот так», та на радіо «Свобода», «НВ». Деякі з цих інтерв'ю розміщені на [YouTube](#) та веб-сайті СЕНСС. Також на інформаційному ресурсі «Інтерфакс-Україна» в авторській колонці були розміщені публікації стосовно зазначених тематик.

Дослідницькі статті голови Керівної ради СЕНСС Вадима Черниша у 2025 році були опубліковані у найавторитетніших закордонних фахових журналах з питань діяльності розвідувальних органів. Журнали входять до наукометричних баз до Scopus, Web of Science.

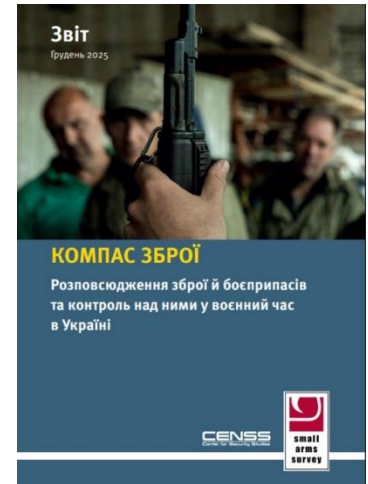
Так, стаття Вадима Черниша [«Intelligence As an Instrument of National Power: Lessons Learned from the Tensions between Serbia and Kosovo»](#), опублікована у журналі Strategic Security (Global and National Security Institute, University of South Florida), присвячена аналізу розвідки як інструменту державної влади у сучасних міжнародних відносинах. У роботі досліджено практичні аспекти застосування розвідувальних механізмів на прикладі відносин між Сербією та Косово та визначено їх значення для формування ефективної безпекової політики.

Крім того, стаття [«Квазірозвідувальна діяльність щодо окупованих територій»](#) була опублікована у фаховому журналі категорії Б «Національні інтереси України». У статті вперше вводиться поняття квазірозвідувальної діяльності органів державної виконавчої влади України, які не є розвідувальними чи правоохоронними органами або військовими формуваннями; також обґрунтовано роль нерозвідувальних державних інституцій у процесах збору та аналізу інформації в умовах гібридної війни, визначено їх значення для підвищення ефективності державного управління.

Також, варто відзначити спільну статтю Вадима Черниша та Вікторії Вороніної [«Роль базових показників у формуванні та оцінці державної політики щодо обігу зброї»](#), опублікованій у електронному науковому виданні «Публічне адміністрування та національна безпека». Стаття присвячена аналізу механізмів державної політики у сфері контролю над обігом зброї та оцінці безпекових ризиків в умовах війни. Крім того, у ній розглянуто значення аналітичних показників для формування ефективної державної політики та вдосконалення системи моніторингу незаконного обігу зброї.

Упродовж 2025 року Центр безпекових досліджень «СЕНСС» продовжив активну аналітичну та дослідницьку діяльність у сфері міжнародної безпеки, гібридних загроз, інформаційної війни та контролю над обігом зброї. Організація підготувала низку міжнародних досліджень, аналітичних звітів і моніторингових матеріалів у партнерстві з українськими та міжнародними експертними організаціями.

Центральним елементом аналітичного напрямку став фінальний звіт «Компас зброї: розповсюдження зброї й боєприпасів та контроль над ними у воєнний час в Україні», підготовлений експертами Центру безпекових досліджень «СЕНСС» та Small Arms Survey. Звіт став підсумковим результатом проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії», який протягом 2,5 року реалізовувався Центром безпекових досліджень «СЕНСС» спільно з Small Arms Survey за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини. Видання присвячене комплексному аналізу ризиків розповсюдження стрілецької зброї в умовах війни в Україні, оцінено масштаби та ключові фактори нелегального обігу озброєння, а також сформульовано рекомендації щодо посилення державного контролю та мінімізації довгострокових безпекових ризиків.

Authors: Adeline Hazan, Vadym Chernysh, Viktoriya Voronina.

December 2025

Окремим напрямом аналітичної роботи стало підготування звітів «Hybrid Threats in a Changing Geopolitical Landscape: The War in Ukraine and Its Implications for Kosovo and the Western Balkans» та «Russia's Expanding Playbook: Kosovo-Ukraine Connection», підготовлені Вадимом Чернишем, Вікторією Вороніною та експерткою Kosovar Centre for Security Studies Аделіною Хасані за підтримки Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS). Аналітичні звіти присвячені дослідженню сучасних гібридних загроз, пов'язаних із російською агресією, та їхнього впливу на безпекове середовище України і країн Західних Балкан; проаналізовано трансформацію інструментів російського впливу, зокрема інформаційних операцій, дезінформації, політичних і соціальних механізмів дестабілізації, а також визначено спільні риси застосування гібридних методів у різних регіонах. Окрему увагу приділено оцінці ризиків для держав Західних Балкан, взаємозв'язку безпекових процесів у регіоні з війною в Україні та підходам до підвищення стійкості держав і суспільств до зовнішнього впливу.

Використовуючи виключно власні ресурси, СЕНСС також підготував звіт «Дистанційне вербування як загроза національній безпеці України». Дослідження, проведене на основі аналізу 339 публікацій державних органів, охопило 452 задокументовані випадки підривної діяльності за 2024–2025 роки, до яких було залучено 704 дистанційно завербованих особи. Звіт фіксує основні форми такої діяльності - диверсії, розвідку та інформаційні операції, - а також встановлює, що головну роль у вербуванні відіграють ФСБ, ГРУ та Росгвардія, які здійснюють вербування переважно через Telegram і сайти знайомств. Результати дослідження були презентовані для міжнародних партнерів, які співпрацюють із українськими органами влади у сфері безпеки.

Дистанційне вербування у підривній діяльності російських спецслужб та розвідувальних органів проти України

Центр безпекових досліджень "СЕНСС"
Червень 2025 року
Київ, Україна

Упродовж червня–листопада 2025 року командою експертів СЕНСС за підтримки Small Arms Survey було розроблено та опубліковано «Базовий лексикон у сфері контролю за обігом стрілецької зброї та легкого озброєння в Україні». Видання було спрямоване на гармонізацію української та європейської термінології у сфері безпеки та контролю над озброєнням. Після підготовки лексикон було надіслано до профільних комітетів Верховної Ради України, Міністерства оборони України та Міністерства внутрішніх справ України для використання у подальшій нормотворчій та експертній діяльності.

Крім того, у вересні 2025 року експерти професійної мережі проєкту, спільно із Центром безпекових досліджень «СЕНСС» провели загальноукраїнське онлайн-соціологічне опитування студентської молоді щодо культури поводження зі зброєю. Дослідження було проведене у межах

проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії», що реалізувався спільно із Small Arms Survey за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини. Загальна кількість респондентів становить 517 учасників із 12 закладів вищої освіти з 22 регіонів України. Метою дослідження було виявлення ставлення молоді до володіння вогнепальною зброєю, рівня обізнаності, навичок безпечного поводження та сприйняття ризиків незаконного обігу зброї в умовах війни.

Представлення українського досвіду на світовій арені є стратегічним пріоритетом організації. Виконавчий директор ЦЕНСС Вікторія Вороніна у 2025 році виступала спікером та модератором на ключових міжнародних майданчиках. Так, 4 березня 2025 року вона взяла участь у [10-му Європейському конгресі місцевого самоврядування](#), де акцентувала увагу на глобальних безпекових викликах та ролі міжнародної підтримки України.

У межах [міжнародної ініціативи ISF FORTIFY](#) 8–9 квітня 2025 року в Мадриді Вікторія Вороніна від імені Центру безпекових досліджень «ЦЕНСС» спільно з Small Arms Survey презентували результати проєкту щодо протидії незаконному обігу зброї. Під час заходу експерти представили аналітичні дані щодо динаміки злочинів із використанням зброї та результати мікрогрантових ініціатив, спрямованих на підвищення безпеки та запобігання поширенню нелегальної зброї в Україні.

2-4 вересня 2025 року Вікторія Вороніна модерувала панельну дискусію: [«How Will the War in Ukraine End?»](#) на 34-му Економічному форумі, що проходив у м. Карпаті, Польща. Під час панелі було розглянуто можливість досягнення дипломатичної угоди з Росією або ж вирішальну роль подій на полі бою, умови, які Україна може розглядати, зберігаючи суверенітет та територіальну цілісність, значення військової, економічної та політичної підтримки з боку Заходу, зокрема ЄС та НАТО, а також довгострокові наслідки завершення війни для України, Росії, Європи та міжнародного порядку.

Крім того, 2–3 жовтня 2025 року виконавчий директор Центру безпекових досліджень «ЦЕНСС» взяла участь в [експертній зустрічі ОБСЄ у Відні](#) щодо контролю над стрілецькою та легкою зброєю (SALW). У межах заходу обговорювалися питання управління озброєнням на всіх етапах конфліктного циклу та протидії незаконному обігу зброї. Вікторія Вороніна представила український досвід у сфері контролю над озброєнням та наголосила на необхідності комплексного підходу до безпекової політики.

Також, 25 листопада 2025 року Вікторія Вороніна разом із експертами із Small Arms Survey представили результати 3-х річної спільної роботи на [3-й Національній конференції з питань запобігання та боротьби із незаконним обігом зброї, боєприпасів та вибухових речовин в Україні](#), яка організована Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України у співпраці з ОБСЄ та Міністерством внутрішніх справ України. У заході взяли участь представники державних і правоохоронних органів України, міжнародних організацій, дипломатичних місій та громадянського суспільства.

Упродовж 2025 року Центр безпекових досліджень «ЦЕНСС» організував та співорганізував із ключовими партнерами низку освітніх, аналітичних і публічних заходів, спрямованих на підвищення обізнаності у сфері безпеки, протидії незаконному обігу зброї, розвитку міжнародного співробітництва та посилення стійкості до гібридних загроз. У межах проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії», що реалізувався спільно із Small Arms Survey за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини, було реалізовано низку мікрогрантових активностей та різних заходів щодо сприяння зниженню ризиків, пов'язаних із незаконним обігом зброї.

Розпочав цикл заходів у межах проєкту круглий стіл, присвячений [презентації результатів аналізу судової практики розгляду кримінальних проваджень за статтею 263 Кримінального кодексу України](#), який було поведено 17 березня 2025 року спільно із Національною школою суддів України та Всеукраїнською асоціацією жінок-суддів. До дискусії долучились судді місцевих загальних та апеляційних судів, представники Національної школи суддів України, Всеукраїнської асоціації жінок-суддів, Центру безпекових досліджень "СЕНСС", Генеральної прокуратури України, Національної поліції України, Міністерства оборони України. За результатами круглого столу організаторами було досягнуто домовленості продовжити просвітницьку роботу серед суддів, прокурорів та правоохоронних органів, зокрема шляхом розробки спеціального навчального курсу.

13–16 травня 2025 року відбувся [навчальний візит української делегації до Республіки Косово](#) з метою вивчення міжнародного досвіду постконфліктного врегулювання, реінтеграції суспільства та контролю над обігом стрілецької зброї й легкого озброєння. До складу делегації увійшли представники експертного середовища, громадських організацій та фахівці у сфері безпеки. У межах візиту учасники провели зустрічі з представниками державних інституцій Косово, міжнародних

організацій та місцевих аналітичних центрів, під час яких обговорювалися механізми постконфліктного відновлення, протидії незаконному обігу зброї, розмінування територій та формування безпекової політики в умовах постконфліктного суспільства.

Ще одним важливим заходом у межах проєкту стала [зустріч української експертної мережі](#), що відбулася 28 серпня 2025 року у Києві. Під час зустрічі були презентовані напрацювання проєкту, зокрема дослідження правових аспектів декларування зброї, результати освітніх і тренінгових заходів, розробка базового лексикону у сфері контролю за обігом зброї та огляд новітніх загроз, пов'язаних із технологіями подвійного призначення. Також було приділено увагу презентації підсумкового аналітичного звіту про поширення та контроль обігу СЗЛО в Україні в умовах війни, де окреслено ключові тенденції, ризики та практичні рекомендації для державних органів і міжнародних партнерів.

Крім того, було проведено 2 регіональні тренінги для працівників Національної поліції України з питань ідентифікації та контролю за обігом зброї. Перший тренінг відбувся 26 серпня 2025 року на базі Львівський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України для поліцейських Львівської області, а другий — 15 жовтня 2025 року на базі Донецького державного університету внутрішніх справ для працівників Головного управління Національної поліції в Кіровоградській області. Програма навчання включала інтерактивні модулі, практичні вправи та групові обговорення, спрямовані на розвиток навичок ідентифікації зброї, виявлення фактів її переробки, правового вилучення, транспортування та збереження доказової бази.

1. [Тренінг у Львівському НДЕКЦ МВС України](#)

2. [Тренінг у Донецькому державному університеті внутрішніх справ](#)

Також, у межах проєкту було опубліковано низку статей, підготовлених на основі досліджень, проведених у 2024 році членами експертної мережі:

1. Суддя Верховного Суду України Надія Стефанів у співавторстві із Анною Мулик підготували статтю «Аналіз судової практики розгляду кримінальних проваджень щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» на основі дослідження «Аналіз судових рішень у кримінальних провадженнях за ст. 263 КК України» проведеного у 2024 році. Стаття опублікована у INTERNATIONAL JOURNAL «LAW & SOCIETY».
2. Кандидат юридичних наук Ольга Мердова та доктор юридичних наук Андрій Захарченко підготували статтю «Правові аспекти декларування вогнепальної зброї і боєприпасів до неї» на основі дослідження «Діяльність органів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу стрілецької зброї та легкого озброєння: основні проблеми та шляхи їх вирішення» проведеного у 2024 році. Стаття опублікована в Електронному науковому виданні «Аналітично-порівняльне правознавство».
3. Соціологиня Анна Колохіна у співавторстві із Вікторією Воронію та Вадимом Чернишем підготували статтю «Роль органів місцевого самоврядування у протидії незаконному обігу і використанню вогнепальної зброї у громадах» на основі дослідження «Сприйняття проблеми незаконного обігу зброї у громадах, роль органів місцевого самоврядування у протидії незаконному обігу та використання зброї» проведеного у 2024 році. Стаття опублікована у журналі «Публічне управління і адміністрування в Україні».
4. Доктор юридичних наук Іван Доронін підготував статтю «Правова регламентація використання та застосування стрілецької зброї у ході національного спротиву» на основі дослідження «Правова регламентація використання і застосування зброї у ході національного спротиву російській агресії проти України». Стаття опублікована у Юридичному науковому електронному журналі.

Також, в межах проєктів, пов'язаних з тематикою незаконного обігу зброї, СЕНСС систематично збирає та аналізує дані, що дозволяє виявляти ключові загрози та розробляти рекомендації для їх мінімізації та/або усунення. Аналітичні звіти СЕНСС за цією тематикою доступні за посиланням: <https://censs.org/monitoring-of-illegal-arms-trafficking/>

Важливою частиною роботи Центру безпекових досліджень «СЕНСС» є співпраця із експертами з європейських країн щодо обміну досвідом у сфері національної безпеки та післявоєнного відновлення. Так, 17 жовтня 2025 у Європейському домі в Приштині відбулася публічна дискусія «Інформаційна війна та битва наративів: підвищення стійкості проти гібридних загроз», організована в рамках спільного регіонального проєкту СЕНСС. Захід став частиною ініціативи «Посилення стійкості до російських гібридних загроз через регіональну співпрацю: Спільна ініціатива неурядових організацій України та Західних Балкан», яку реалізують Косовський центр безпекових досліджень (KCSS) та Центр безпекових досліджень «СЕНСС» (Україна) за підтримки Фонду Конрада Аденауера та Фонду Відкритого суспільства – Західні Балкани. Учасниками події стали представники громадянського суспільства, академічних кіл, медіа та міжнародних партнерів. У ході дискусії попередні результати спільного дослідження представили старша дослідниця KCSS Аделіна Хасані та виконавчий директор СЕНСС Вікторія Вороніна. Дослідження присвячене російським гібридним загрозам та атакам на Західних Балканах, зокрема у Косово, а також паралелям з досвідом України.

31 жовтня 2025 року у Києві відбувся воркшоп «Приватні компанії у сфері безпеки в умовах конфлікту та постконфліктного контексту», організований Центром безпекових досліджень «СЕНСС» у партнерстві з Консультативною місією Європейського Союзу з питань реформи цивільного сектору безпеки в Україні (КМЕС/EUAM Ukraine). Захід зібрав народних депутатів, ветеранів, представників державних органів, приватних

охоронних компаній, навчальних закладів, міжнародних партнерів та експертів із питань безпеки, які обговорили поточну ситуацію та потенціал розвитку ринку приватних компаній у сфері безпеки, а також міжнародне регулювання та шляхи удосконалення політики державного регулювання у цій сфері.

15 грудня 2025 року в м. Приштина (Республіка Косово) Центр безпекових досліджень «СЕНСС» спільно з Kosovar Centre for Security Studies (KCSS) провів [воркшоп з ідентифікації та протидії гібридним загрозам у межах Конференції з безпеки «Косово–Україна»](#). Захід відбувся за підтримки Open Society Foundations Western Balkans та Konrad-Adenauer-Stiftung Kosovo. Під час воркшопу учасники розглянули сучасні прояви гібридної війни, механізми протидії дезінформації та пропаганді, посилення інституційної спроможності державних органів і громадянського суспільства, використання релігії, мови та культури як інструментів гібридного впливу, а також особливості концепції «руського мира» та її вплив на суспільні процеси.

16 грудня 2025 року в м. Приштина (Республіка Косово) Центр безпекових досліджень «СЕНСС» спільно з Kosovar Centre for Security Studies (KCSS) [провів Конференцію з безпеки «Косово–Україна»](#) за підтримки Open Society Foundations Western Balkans та Konrad-Adenauer-Stiftung Kosovo. Захід об'єднав представників органів влади, експертного середовища та громадянського суспільства для обговорення спільних викликів безпеки України й Західних Балкан. Під час конференції було представлено спільне дослідження щодо російських гібридних загроз, розглянуто інструменти інформаційного впливу та дезінформації,

використання релігійних і культурних наративів у гібридній війні, діяльність проксі-структур, а також механізми посилення стійкості державних інституцій і міжнародної співпраці у протидії гібридним загрозам.

Ще однією складовою діяльності СЕНСС є робота з розвитку потенціалу студентської молоді у сфері національної безпеки та національної стійкості. В рамках цього аспекту діяльності експерти СЕНСС викладають у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського». Так, Голова Керівної ради СЕНСС Вадим Черниш викладає авторський курс «Основи національної безпеки» для студентів-магістрів спеціальностей «Публічне управління та адміністрування» та «Врегулювання конфліктів та медіація», а Виконавчий директор СЕНСС Вікторія Вороніна — курс «Управління неурядовими організаціями» для студентів-бакалаврів спеціалізацій «Адміністративний менеджмент», «Електронне урядування», «Врегулювання конфліктів та медіація» та «Право».

В рамках вивчення курсу «Основи національної безпеки» ми залучаємо студентів до розробок у сфері національної безпеки та національної стійкості. Основною метою цієї діяльності є підвищення свідомості та активності студентів у важливих суспільних питаннях, пов'язаних з безпекою та стійкістю країни. Приклади найкращих студентських робіт опубліковані на сайті [СЕНСС](#).

Крім того, СЕНСС співпрацює з провідними університетами України у сфері проходження студентами переддипломної практики та стажування. Така співпраця була започаткована у 2021 році з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського», а з 2023 року практику у нашому Центрі проходять студенти Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка.

Центр безпекових досліджень «СЕНСС» також стимулює розвиток творчого потенціалу у студентів та проводить просвітницьку діяльність серед молоді у сфері національної безпеки. Зокрема, 20 березня 2025 року у Львівський державний університет внутрішніх справ спільно з Центр безпекових досліджень «СЕНСС» відбулося нагородження

переможців та учасників конкурсу есе на тему «Легалізація обігу зброї в Україні: аргументи "за" та "проти"». Конкурс був спрямований на залучення студентської молоді до обговорення проблем незаконного обігу зброї та формування пропозицій щодо підвищення рівня національної безпеки. Під час заходу було оголошено результати конкурсу, а найкращі роботи опубліковано на вебресурсах CENSS і поширено серед партнерів та стейкхолдерів.

Крім того, з 5 по 28 травня 2025 року було проведено конкурс студентських есе серед здобувачів освіти ХУП ім. Леоніда Юзькова на тему «Культура зброї в сучасній Україні: предмет для теоретичних дискусій чи нагальна проблема?» у рамках проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії». Найкращі студентські роботи було презентовано на круглому столі за результатами конкурсу есе 3 червня у м. Хмельницькому.

12 квітня 2025 року в Навчально-науковому інституті права КНУ імені Тараса Шевченка відбувся тренінг-змагання «Конституція та зброя: міфи та реальність», що проводився у межах проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії». Захід був організований викладачами кафедри конституційного права ННІ Права КНУ — членами Української професійної мережі проєкту — та був спрямований на підвищення правової обізнаності студентів щодо регулювання обігу зброї та стимулювання наукової активності молоді у сфері національної безпеки. Програма заходу включала презентацію про культуру володіння зброєю у Швейцарії, інтерактивну командну гру «Правда чи брехня» щодо конституційних основ права на зброю в різних країнах, розробку пропозицій змін до статті 27 Конституції України, а також дискусію про культуру самооборони та суспільну відповідальність.

У межах цього ж проєкту, 10–11 травня 2025 року в Навчально-науковому інституті права Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбувся Студентський форум з конституційного права, організований за підтримки Центру безпекових досліджень «CENSS» спільно із Small Arms Survey. Захід об'єднав понад 70 студентів-правників із закладів вищої освіти України. Під час форуму було розкрито питання функціонування демократії та конституціоналізму, інформаційної безпеки, діяльності міжнародних миротворчих місій, приватних військових компаній, постконфліктного врегулювання, державної політики у сфері контролю за обігом зброї, а також правових і безпекових викликів, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї в умовах війни та післявоєнного відновлення України.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА

Центр безпекових досліджень «СЕНСС» має визначену статутом організаційну структуру, яка забезпечує ефективне управління організацією та реалізацію стратегічних ініціатив.

Колективний керівний орган Центру — Керівна рада, до складу якої входять провідні фахівці з питань національної та міжнародної безпеки, публічного управління. Рада відповідає за стратегічне управління діяльністю Центру, визначення ключових напрямків роботи, прийняття важливих рішень щодо розвитку організації та контролю за їх виконанням. Керівна рада також забезпечує відповідність місії та цінностей організації її діяльності.

Склад Керівної ради:

- Вадим Черниш — Голова Керівної ради, експерт з національної та міжнародної безпеки.
- Вікторія Вороніна — Виконавчий директор, експерт у сфері публічного управління.
- Олександр Морозов — член Керівної ради, експерт з національної та міжнародної безпеки.
- Сергій Загородній — член Керівної ради, експерт у сфері діяльності правоохоронних і розвідувальних органів.

Оперативне керівництво діяльністю організації забезпечує її виконавчий директор — Вороніна Вікторія.

Засновники

Центр безпекових досліджень «СЕНСС» був заснований у 2013 році групою експертів у галузі безпеки та права.

Команда

Реалізацією проєктів та ініціатив СЕНСС займається професійна команда, яка включає в себе науковців та фахівців з питань безпеки, медіа та інформації, міжнародних відносин, врегулювання конфліктів, а також соціологів та правників. Вони займаються розробкою та впровадженню проєктів, проведенням досліджень, аналізом даних, а також забезпеченням інформаційного супроводу діяльності Центру.

Ключові члени команди СЕНСС:

- Вадим Черниш — Голова Керівної ради, експерт з питань національної та міжнародної безпеки
- Вікторія Вороніна — Виконавчий директор, експерт з питань публічного управління
- Олександр Морозов — Член Керівної Ради СЕНСС, експерт з національної та міжнародної безпеки
- Гайк Степанян — Керівник напрямку “Підвищення спроможності громад”, експерт з питань місцевого самоврядування та верховенства права
- Сергій Злакоман — Керівник напрямку “Протимінна діяльність”
- Дарія Половнікова — молодший аналітик, соціолог-конфліктолог
- Альона Мартинчук — аналітик
- Мирослава Чикалюк — адміністративний та комунікаційний менеджер
- Наталія Антонова — фінансовий менеджер

Для реалізації проєктів і заходів СЕНСС залучає національних експертів відповідно до сфери їхньої компетенції.

5. СЕКТОРИ, ДЕ ПРАЦЮЄ ОРГАНІЗАЦІЯ.

Основні сектори, в яких працює Центр безпекових досліджень «СЕНСС», це:

- міжнародна та національна безпека;
- оцінка стану стійкості/крихкості суспільства, його вразливості для зовнішніх та внутрішніх загроз, в т.ч. в політичній, економічній, соціокультурній, інформаційній та інших сферах;
- ідентифікація факторів, що можуть викликати/загострювати політичні та інші групові конфлікти, призводити до фрагментації суспільства, збільшення напруги в ньому як в цілому так і в окремих його частинах (спільнотах);
- розробка нових та оцінка існуючих стратегій та заходів реагування на існуючі загрози;
- раннє виявлення потенційних загроз для стійкості суспільства, оцінка їхнього рівня та інформування про такі загрози;
- розробка нових та оцінка існуючих стратегій та заходів з попередження конфліктів, управління конфліктами, медіації та постконфліктного врегулювання, а також з інших питань, пов'язаних із конфліктами;
- кризове реагування на національному та місцевому рівнях в умовах збройного конфлікту, постконфліктного відновлення та розвитку, включаючи (ре)інтеграцію та надання підтримки/допомоги вразливим групам;
- нарощування потенціалу державних та місцевих органів влади;
- незаконне розповсюдження та обіг зброї;
- розробка нового та оцінка існуючого законодавства, національних та місцевих стратегій, планів дій, посібників та діяльність з відновлення та розвитку в умовах збройного конфлікту.

6. ОСНОВНІ ПРОЄКТИ ВИКОНАНІ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД.

Назва проекту	Партнер/донор	Період імплементації
Моніторинг незаконного обігу та використання зброї	Власні ресурси СЕНСС	3 2019 року дотепер.
Розвиток потенціалу студентської молоді у сфері національної безпеки та національної стійкості	Власні ресурси СЕНСС/ Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського"	3 2020 року дотепер.
Посилення місцевого контролю над озброєннями та зменшення ризиків в Україні	The Small Arms Survey (Швейцарія), за фінансування Norwegian People's Aid	Червень 2025 — грудень 2025 рр.
Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії	The Small Arms Survey (Швейцарія), за фінансування уряду Німеччини	Липень 2023 — грудень 2025 рр.
Дослідження щодо можливості проведення переговорів з РФ	Власні ресурси СЕНСС	Січень 2025 — грудень 2025 рр.
Посилення стійкості до російських гібридних загроз через регіональну співпрацю: Спільна ініціатива неурядових організацій України та Західних Балкан	Open Society Foundations Western Balkans і Konrad-Adenauer-Stiftung Kosovo	Листопад 2024 — грудень 2025 рр.
Обмін досвідом з країнами Західних Балкан в питаннях попередження та врегулювання конфліктів та постконфліктного відновлення	Власні ресурси СЕНСС	3 квітня 2024 дотепер.

7. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАГОРОДИ, ПОДЯКИ

Подяка від Міністерства у справах ветеранів.

8. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПАРТНЕРІВ (КОАЛІЦІЇ, МЕРЕЖІ, РУХИ)

Центр безпекових досліджень «СЕНСС» співпрацює з низкою національних та міжнародних організацій, які сприяють розвитку та реалізації стратегічних ініціатив у сферах безпеки, демократичного розвитку та публічного управління. Основні партнери СЕНСС це:

- **Академія Фольке Бернадотта (The Folke Bernadotte Academy), Швеція**
Шведська урядова агенція з питань миру, безпеки та розвитку. FBA підтримує міжнародні миротворчі операції та міжнародне співробітництво в галузі розвитку. Агентство проводить навчання, дослідження та методичну розробку для зміцнення миротворчих та державотворчих процесів у країнах з триваючим конфліктом або постконфліктним станом. FBA також набирає цивільний персонал для миротворчих операцій та місій зі спостереження за виборами, організованих ЄС, ООН та ОБСЄ.
- **The Small Arms Survey (SAS), Швейцарія**
SAS є проектом the Graduate Institute of International and Development Studies в Женеві, Швейцарія. SAS надає експертизу щодо питань, пов'язаних зі стрілецькою зброєю та збройним насильством. Як глобальний центр передового досвіду, Small Arms Survey надає урядам, політикам, дослідникам і громадянському суспільству науково обґрунтовані, неупереджені і політично релевантні знання та аналітичні матеріали, що стосуються тематики стрілецької зброї і збройного насильства.
- **Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS), Німеччина**
KAS — це німецький політичний фонд, який сприяє розвитку демократії, верховенства права, миру, свободи, а також європейської та трансатлантичної співпраці. Як міжнародний аналітичний центр та освітня установа, KAS проводить дослідження, орієнтовані на формування політики, займається політичною освітою та надає підтримку в сфері демократичного врядування й громадянської активності для політиків, науковців та представників громадянського суспільства. Фонд політично пов'язаний із Християнсько-демократичним союзом Німеччини, водночас залишаючись фінансово та організаційно незалежним; його штаб-квартира розташована в Берліні, а представництва — по всій Німеччині та в усьому світі.
- **Institute for Democracy and Development, Молдова**
Громадське об'єднання, яке працює над тим, щоб громади та люди жили в мирі та процвітання в суспільстві, заснованому на демократичному управлінні, верховенстві права та правах людини. Організація розташована в Республіці Молдова.
- **Norwegian People's Aid (NPA), Норвегія**
Norwegian People's Aid (NPA) — це політично незалежна членська організація, яка діє в Норвегії та більш ніж у 30 країнах світу. Заснована в 1939 році як гуманітарна організація солідарності робітничого руху, NPA ставить собі за мету поліпшення умов життя людей та створення демократичного, справедливого й безпечного суспільства. Міжнародна діяльність NPA охоплює три основні напрямки: протимінна діяльність та роззброєння, розвиток та гуманітарна допомога.
- **Kosovar Centre for Security Studies (KCSS), Косово**
Kosovar Centre for Security Studies — це незалежний центр політичних досліджень, заснований у квітні 2008 року, що базується в Пріштіні (Косово). KCSS займається розвитком та реформуванням сектору безпеки в Косово та на Західних Балканах. Центр активно просуває принципи належного врядування, доброчесності та стійкості.

- **Консультативна місія Європейського Союзу (EUAM) в Україні**
Консультативна місія Європейського Союзу (EUAM) в Україні — це цивільна, невиконавча місія Європейського Союзу, створена у 2014 році на запрошення уряду України з метою підтримки сталого реформування цивільного сектору безпеки України. Як стратегічна консультативна місія, EUAM в Україні надає українським органам влади стратегічні рекомендації, сприяє розбудові потенціалу, проводить навчання та надає практичну підтримку з метою зміцнення правоохоронної системи, верховенства права та належного врядування відповідно до стандартів ЄС та міжнародних принципів у сфері прав людини.
- **Бучанська міська рада**
Орган місцевого самоврядування, що відіграє ключову роль у розвитку та підтримці громади міста Буча.
- **Київське регіональне відділення Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад»**
Організація, яка об'єднує органи місцевого самоврядування для сприяння розвитку територіальних громад у Київській області.
- **Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (КПІ)**
Один з найбільших навчальних закладів Європи, заснований у 1898 році. У КПІ навчається 25 тисяч студентів, аспірантів, докторантів, а також іноземних студентів. Університет має 16 факультетів, 11 навчальних та наукових інститутів, а також декілька науково-дослідних інститутів та навчальних центрів.
- **Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка**
Заснований на базі Інституту права, колишнього Юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Навчально-науковий інститут права проводить підготовку фахівців освітніх рівнів бакалавра (за спеціалізацією «Право»), магістра (за спеціалізаціями «Право», «Інтелектуальна власність», «Законодавча діяльність та нормопроєктування в Україні» та в рамках програми подвійного дипломування «Україно-Європейські правничі студії») та доктора філософії.
- **Донецький державний університет внутрішніх справ**
Заклад вищої освіти, що готує фахівців-правоохоронців для роботи у Національній поліції та юристів, психологів, економістів, управлінців — для цивільних установ.
- **Луганський навчально-науковий інститут імені Є.О. Дідоренка**
ЛННІ ім. Є.О. Дідоренка забезпечує підготовку поліцейських і юристів зі спеціальностей «Право» (спеціалізація «Досудове розслідування») та «Правоохоронна діяльність» (спеціалізації «Кримінальна поліція» та «Превентивна діяльність») за освітніми ступенями «бакалавр» і «магістр».
- **Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»**
Інститут здійснює науково-правове забезпечення модернізації суспільних відносин, визначення пріоритетних напрямів досліджень і розвитку законодавства в інформаційній сфері, цифровій трансформації, національній безпеці та обороні України.
- **Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса»**
Одна з найстаріших державних судово-експертних установ України, діяльність якої спрямована на своєчасне виконання планів науково-дослідних робіт, максимальне задоволення потреб судів, правоохоронних органів, установ, організацій, підприємств і громадян у різноманітних видах експертних досліджень.
- **Київський науково-дослідний інститут судових експертиз**
Провідна установа, що відіграє важливу роль у забезпеченні якості правосуддя та об'єктивності судових рішень, активно займається проведенням судових експертиз та проводить наукові дослідження, спрямовані на створення надійної доказової бази для забезпечення правосуддя.

- **Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова**
Заклад вищої юридичної та управлінської освіти і науки, де на високому професійному рівні здійснюється підготовка фахівців.
- **Львівський національний університет імені Івана Франка**
Класичний вищий навчальний заклад із потужними науковими школами, давніми традиціями та сучасними інноваційними підходами. Головна мета — забезпечення високих освітніх і наукових стандартів, культурних, соціальних потреб особи, суспільства та держави у процесі підготовки висококваліфікованих фахівців.
- **Львівський державний університет внутрішніх справ**
Львівський державний університет внутрішніх справ — це багатoproфільний вищий навчальний заклад Міністерства внутрішніх справ України, який надає освітні послуги з підготовки фахівців за такими ступенями вищої освіти, освітніми програмами та спеціальностями.
- **Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого**
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого — це самоврядний державний вищий навчальний заклад юридичного профілю IV рівня акредитації, національний університет, розташований у Харкові, Україна, названий на честь Ярослава Мудрого.
- **ГО «Дніпровський центр соціальних досліджень»**
Один з провідних аналітичних центрів України, заснований у 1999 році у м. Дніпро. Центр спеціалізується на дослідженні громадської думки, політичному аналізі та просвітницькій роботі.
- **ГО «Всеукраїнська асоціація жінок-суддів»**
Громадська організація, заснована у квітні 2015 року, яка об'єднує жінок-суддів, суддів, помічників суддів, працівників апаратів судів загальної юрисдикції України будь-якої інстанції та спеціалізації, а також Конституційного Суду України.
- **ГО «Ікар»**
Громадська організація з м. Івано-Франківськ, що займається реалізацією суспільно важливих проєктів у сфері медіа та комунікації.

9. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОНОРІВ

Ключовими донорами в рамках реалізації проєктів СЕНСС були Академія Фольке Бернадотта та уряд Німеччини через Фонд Женевського інституту міжнародних відносин та розвитку (The «Fondation pour l'Institut de hautes etudes internationales et du developpement» (Foundation for the Graduate Institute of International and Development Studies)), що діє через «Small Arms Survey». Також ряд проєктів та заходів було здійснено за рахунок власних ресурсів Центру.

10. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ ТА СТАЖУВАННЯ СТУДЕНТІВ НА БАЗІ СЕНСС

СЕНСС співпрацює з провідними університетами України, надаючи майданчик для проходження студентами переддипломної практики та стажування. Така співпраця була започаткована у 2021 році з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського», а з 2023 року ми співпрацюємо з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка.

В рамках переддипломної практики та стажування студенти:

- поглиблюють свої теоретичні знання та практичні навички щодо виникнення та врегулювання конфліктів на різних рівнях, проведення діалогів і медіації, аналізу загроз, пов'язаних з національною та міжнародною безпекою;
- ознайомлюються з управлінськими рішеннями та стратегіями;
- практикуються в зборі та аналізі інформації з відкритих джерел з використанням OSINT за методикою Intelligent cycle в рамках тематик, якими займається СЕНСС;
- проходять тренінги (наприклад, тренінг з оцінки потенціалу конфліктів у громадах);
- на волонтерських засадах залучаються до роботи СЕНСС в рамках міжнародних проєктів, тим самим отримують досвід проєктної діяльності;
- отримують консультації від експертів СЕНСС щодо реалізації досліджень в рамках написання практичного розділу кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Контактна інформація

☎ +380442341480, +38095 567 6683

📍 м. Київ, вул. Мечникова 10/2, офіс 25, 01014

✉ info@censs.org

Соціальні мережі:

Веб-сайт:

censs.org

Facebook:

www.facebook.com/censs.org

YouTube:

[www.youtube.com/
@centerforsecuritystudiesce2464](http://www.youtube.com/@centerforsecuritystudiesce2464)